

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова (3.0 Кредит ECTS)*

Освітньо-професійна програма	Практична психологія
Спеціальність	С 4 – Психологія
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Факультет	педагогіки, психології та соціальної роботи
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Періус Н.В., кандидат психологічних наук, асистент кафедри практичної психології https://pract-psy.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/perius-nadiia-v-asylivna/
Контактний телефон	+38(099) 6161448
E-mail:	n.perius@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8566
Консультації	понеділок з 14.00 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Психологія екстремальних ситуацій» є обов'язковою дисципліною підготовки фахівців за спеціальністю «Психологія», спеціалізацією «Практична психологія» на освітньо-кваліфікаційному рівні «магістр». Дисципліна вивчається у другому семестрі. За результатами вивчення матеріалу цього курсу студенти складають залік.

Навчальна програма дисципліни «Психологія травми» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 053 «Практична психологія».

Метою вивчення даної навчальної дисципліни є формування у студентів системних знань про психологічні механізми поведінки людини в екстремальних ситуаціях, закономірності психічних реакцій на загрозу, кризу та травматичні події, а також розвиток практичних навичок психологічної допомоги постраждалим.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ I. Психологія екстремальних ситуацій	
Тема 1.	Психологія екстремальних ситуацій як галузь психологічної науки
Тема 2.	Класифікація екстремальних та надзвичайних ситуацій
Тема 3.	Психофізіологічні механізми реагування людини на небезпеку

Тема 4.	Поведінка людини в екстремальних умовах
Тема 5.	Гостра стресова реакція та психологічна травма
МОДУЛЬ II. Психологічні особливості особистості та її поведінки в екстремальних ситуаціях	
Тема 6.	Посттравматичний стресовий розлад та його прояви
Тема 7.	Психологічні наслідки переживання екстремальних подій
Тема 8.	Психологічна допомога в кризових та екстремальних ситуаціях
Тема 9.	Психологічна допомога військовим та цивільним у контексті війни

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студенто-центрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні, інтерактивні форми та методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз та вирішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) тощо.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, реферат, есе, творча робота, проєкт, презентація тощо.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Приходько І. І. Психологія екстремальної діяльності : навчальний посібник. – Харків : НАНГУ, 2016.
PDF: https://books.ndcnangu.co.ua/knigi/posib_psykholohiia_ekstr_dialn_2016.pdf
2. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020.
PDF: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/klymchuk-mono-2020.pdf>
3. Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. Інформація:
<https://ispp.org.ua/elektronna-biblioteka/tekstovi-materiali/naukova-produkciya/monografii/>
4. Корнієнко І. О., Лісовецька І. М., Луценко Ю. А., Романовська Д. Д. Досвід надання допомоги дітям і сім'ям – жертвам військового конфлікту : практичний посібник. – Київ, 2017. Інформація:
<https://journals.academ.vinnica.ua/index.php/ped-psyh/article/view/159>
5. Everly G., Lating J. The Johns Hopkins Guide to Psychological First Aid. – Johns Hopkins University Press, 2017.
<https://jhupbooks.press.jhu.edu/title/johns-hopkins-guide-psychological-first-aid>
6. World Health Organization. Psychological First Aid: Guide for Field Workers.
<https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/e7e129fb-b306-496d-84a5-67bb70abc130/content>
7. Brymer M., Jacobs A., Layne C. та ін. Psychological First Aid: Field Operations Guide.
https://www.nctsn.org/sites/default/files/resources/pfa_field_operations_guide.pdf
8. Inter-Agency Standing Committee (IASC). Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. <https://interagencystandingcommittee.org>
9. Bonanno G. The End of Trauma: How the New Science of Resilience Is Changing How We Think About PTSD. – Basic Books, 2021.
<https://www.basicbooks.com/titles/george-a-bonanno/the-end-of-trauma/>
10. Australian Psychological Society. Psychological First Aid: An Australian Guide. – 2022.
<https://psychology.org.au/getmedia/1a0384ce-929d-422e-ad33-9c650eb42b91/psychological-first-aid-an-australian-guide.pdf>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Психологія екстремальних ситуацій» висвітлена у
робочій програмі навчальної дисципліни*

<https://pract-psy.chnu.edu.ua/napriamy-diialnosti/navchalno-metodychna-diialnist/sylabusy-ta-roboci-programy-navchalnykh-dystsyplin/>